

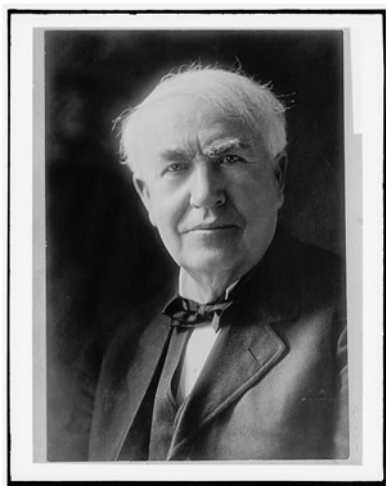
A beszélő fonográf (1878)

Absztrakt

A férfi, akinek oly' sok tudományos áttörés fűződik a nevéhez, egy újabb találmánnyal állt elő. Az ihlet derült égből csapott le rá, de ennek ellenére biztosra vehető, hogy találmánya egy napon hatalmas értékkel bír majd. Egy újságíró kereste fel Thomas Alva Edisont Menlo Park-i laborjában az új találmány híre hallatán, akit azon kapott, hogy éppen játékos kísérletezésben merült el beszélő fonográfjával. Miután röviden összefoglalta a gép működési elvét, a professzor azzal szórakoztatta a riportert, hogy gyermekdalokat énekelt fel az eszközre, melyeket azután visszafelé játszott le. Edison úr és újságíró vendége e csodálatos gépezet nyújtotta vég nélküli lehetőségeken elmélkedtek, és egyetértettek abban, hogy a masina egy napon az egész emberiség hasznára lesz majd. E közvetlen tudósításban Thomas Alva Edison nagy büszkeséggel mutatja be beszélő fonográfját.

A beszélő fonográf (1878)

Az író nemrégiben ellátogatott Menlo Parkba, hogy alkalma nyíljon elbeszélgetni Thomas A. Edison professzorral. Ez az úriember a feltalálója többek között az automatikus távírónak, a négyszeres (kvadruplex) és hatszoros sebességű (szextuplex) távírónak, a szénmikrofonos telefonnak, a tőzsdei távírónak, az elektromos tollnak, a légi telefonnak és a csodálatos beszélő fonográfnek. Szintén az ő nevéhez fűződik az elektro-motográf feltalálása, mely lehetővé teszi, hogy mágnesesség nélkül táviratokat továbbíthassunk. A tudományos világ számára ez utóbbi Edison legnagyobb vívmánya, és úgy hiszik, hogy egy napon hatalmas jelentőséggel fog majd bírni.

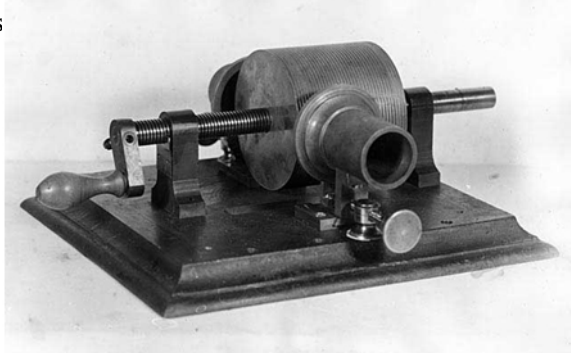

Thomas Alva Edison (1847-1931)

Menlo Park egy kis település Metuchintól két mérföldre, északra, mely a New Yorkot és Philadelphiát összekötő vasútvonal mentén helyezkedik el. Edison úr műhelye a vasútállomástól 200 méterre, nyugatra található. Magas földtöltés teszi lehetetlenné a kocsiblakon kikémlelő szemek számára a kilátást. Egy hosszú, faszerkezetű épület ez, mely leginkább régi baptista imaházra emlékeztet. Az épület kelet felé néz, s kilenc villámhárító ágaskodik a tetején. Egy tucat távíró-vezeték csatlakozik az épülethez, órszemként strázsáló villanypóznákon keresztül, melyek a vasúti sínek mentén kapcsolódnak a fővezetékhez. A főbejárat közvetlenül az irodára nyílik. Az író belépett. Egy férfit látott, aki asztalnál ülve egy géprajzot tanulmányozott. Az Edison úr holléte felőli érdeklődésére a következő választ kapta: „Menjen fel egyenesen a lépcsőn és egyből meglátja. Valamiféle szerkezetbe énekel.”

Miután megmászta az összes lépcsőfokot, az író hosszú szobába lépett, mely az épület második szintjét képezi. Egy óriási laboratórium, telis-tele elektromos készülékekkel. A falak mentén ezerszámra álltak a kemikáliás üvegek. Egy üres téglakohó tetején petróleumlámpák füstölögtek

ördögien, kör alakban elhelyezve. Cilindereiket a füst koromfeketére festette. Nem terjengett különösebben kellemetlen szag a helyiségben, mivel a kohóból kiáramló levegő szétoszlatta a füstöt. A szoba közepén egy vitriolos üvegekkel teli rekesz állt, s az üvegeken megtörő nap sugarai a padlóra zöldszínű pettyeket vetítettek. A szoba nyugati sarkát telefonok és más egyéb készülékek foglalták el, és volt egy kis

A fonográf hangrögzítő acélhengere

A professzor egy asztalnál állt, és a rajta levő szerkezettel babrált. Az eszköz úgy nézett ki, mintha egy szócső gumí szájrészét sztanióllal betekert hengerhez erősítették volna, melyet a professzor egy karral forgatott. Egy óntölcsért keskenyebbik végénél a szájrészhez tartott, mire szavak kezdtek áramolni belőle, furcsa hangzásban, mintha csak hasbeszélőt hallanánk. Miután kezét rázott az íróval, a professzor a hengerhez tartott és a hangrögzítő acélhengere mondata: „Ez az én beszélő fonográfom. Látott már ilyet?”

Az Edison-féle hengeres fonográf

Nemleges választ kapott. Ezen felbuzdulva, a professzor kezébe vette a gumiból készült szájrészt, s így szólt: „Ez a szájrész nem más, mint egy mesterséges membrán. Ha megfordítjuk – közben így is tett –, vékony fémlamezt láthatunk az alján. Ha a szócsőbe beszélünk, a hang rezgései mozgásba hozzák a lemezt, melynek – ahogy azt Ön is láthatja – vékony acéltű van a közepében. Most egy pár szót a masina másik részéről. Ez itt egy rézhenger, melybe a csavaréhoz hasonló menetet vágunk, csak itt a vágatok jóval sűrűbbek. Most egy sztanióllapot tekerek a henger köré és

ráterősítem a szócsövet úgy, hogy a vékony acéltű az egyik barázda fölött érintkezzen a lemezzel. Majd egy karral megforgatom a hengert és a szócsőbe beszélek. A rezgések átvezetődnek a hengerre, és az acéltű lyuggatni kezdi az sztaniollemet, a Morse-féle távíróábécéhez hasonló perforációkat hagyva maga után. Ezek a jelek nem mások, mint az emberi hang alapján készült sztereoszkópikus képek, melyek mindent rögzítenek, beleértve a beszéd ütemét és a hangsúlyokat. Tulajdonképpen, a szavak és hangok lenyomata ez, s ameddig el nem használódik, működik. Most állítsuk be a hengert úgy, hogy az acéltű végigszaladjon a lyukakon (vagy ábécén), melyek akkor keletkeztek, amikor a szócsőbe beszéltünk. A vékony fémlemez megemelkedik, s ahogy az acéltű pontról-pontra halad, felnyitva a membrán szelepeit, a szavak úgy hangzanak vissza, ahogy eredetileg hallhattuk őket, hanglejtéssel, hangsúlyozással együtt. Mielőtt például megérkezett, én felvettem egy szöveget a géppel, és már meg is van a lenyomata vagy, ha úgy tetszik sztereoszkópikus képe annak, amiket mondtam”, eközben ujjával a sztaniollemekre mutatott, mely még mindig a hengeren volt. „Most beállítom a szerkezetet”, mondta, jobbra csúsztatván a hengert. „Az acéltű ezúttal is onnan kezdi útját, mint amikor felmondtam a szöveget, azzal a különbséggel, hogy ezúttal a lemezbe lyuggatott ábécé fogja szabályozni az útvonalát. Szóról-szóra megismétli, amit mondtam. Hogy könnyebben kivehetőek legyenek, ezt a hallócsőszerűséget fogom használni a hangok kivezetésére. Hallgassa csak.”

A tölcsért szűkebbik végénél a szájrészhez helyezte, a szájrészt a hengerhez szorította, s tekerni kezdte a kart. A következő szavak szállingóztak ki a tölcsérből, egyik a másik után:

Marikának barikája,
hófehér az ő bundája,
s legyen bárhol Marika,
vele tart a barika – bari – bari – barika –
Ú-ú-ú!
Kukoré-kú!
Sikukuku-sikukuku
Hu-hú! Hu-hú! [1]

[Mary had a little lamb,
Its fleece was white as snow,
And everywhere that Mary went
The lamb was sure to go—to go—to go—
Ooh ooh ooh—ah!
Cockadoodle doo—ah!
Tuck—a—tuck—a—tuck!
Tuck—ah! tuck—ah!]

Ezután a professzor ismét visszahelyezte a hengert eredeti pozíciójába, majd újból tekerni kezdte a kart, ezúttal lassan, kímérten. Az eredmény mulatságos volt, mivel maga a professzor meglehetősen komolysággal és fennkölt hangvételen mondta fel a szöveget, de a masina olyan vontatott

ütemben játszotta vissza a szavakat, hogy azt élő ember ki nem bírta volna nevetés nélkül végighallgatni. Ezt követően a hengert nagy sebességgel forgatta meg, minek eredményeképp oly sebesen kezdtek kifelé száguldani a szavak, hogy csak összevissza zagyvaságot lehetett az egészből érteni. Mégis az volt a legérdekesebb, amikor a professzor fordítva helyezte vissza a helyére a hengert. A gépből ekkor a következő szöveg volt hallható:

Barika a tart vele,
Marika bárhol legyen s,
Bundája ő az hófehér,
Barikája Marikának.

[Go to sure was lamb the,
Went Mary that everywhere and,
Snow as white was fleece its,
Lamb little a had Mary.]

Mindez eszméletlen komolysággal szólalt meg, mintha csak a világ sorsa múlna azon, milyen hangsúlyozással és hanglejtéssel adják elő a szöveget. Edison úr ezt követően letépte az elhasznált sztaniollemeszt, majd egy teljesen új lapot tekert a hengerre. Elmormolta a jó öreg Lúdanyó versek egyikét, s a dalocska ábécéjét az acéltű mozgása a lemezbe lyuggatta. Majd ismét beállította a hengert, megtekerte a kart, s a következő szöveget hangzott fel a szerkezetből:

Ram-tam-tamtaram
Három kópé egy kádban,
S ki volt még ott, mit gondolsz?
A molnár, a takács,
egy pocakos szakács,
krumplifejű ez az egész díszes bagázs.

[Rub a dub dub,
Three men in a tub,
And who do you think was there?
The butcher, the baker,
The candlesitck maker,
They all jumped out of a rotten potato.]

E szerkezet olyan egyszerű felépítésű, működése annyira könnyen érthető, hogy az ember elcsodálkozik, miért csak most fedezték fel. Áramellátást egyáltalán nem igényel. Bárki hóna alá kapva szállíthatja, s a gép szerkezete még egy szövőgépéhez képest is pofonegyszerű. Mindenegyed hangot és zajt képes rögzíteni. A professzor bizonyos időközönként belefűjt egyet a gépbe, sa lenyomat felvette és vissza is adta a hangokat. Aztán elfütyörészett egy dalt *A gerolsteini nagyhercegnő*ből, s az kristálytisztán, tökéletes ütemben hangzott vissza.

A professzor kis csengettyűt szólaltatott meg a tölcsérben. A masina rögzítette a rezgéseket, majd a henger beállítását követően, a csilingelő hangok lágyan, selymesen kezdtek kifelé szálingózni. Edison úr a tölcsérbe köhögött, beleprűszkölt és hahotázott, s mindezen zajokat a lenyomat halálpontosan adta vissza. De a legfigyelemreméltóbb mégis az volt, ahogyan a szerkezet egyszerre két ember hangját is vissza tudta adni. Szemléltetésképpen a professzor mély hangon elszavalta a *Bingen on the Rhine* című vers első versszakát a szócsőbe. Miután létrejött a lenyomat, beállította a masinát, a hengert a helyére tette, és elkezdte tekerni a kart. Úgy áramoltak a szavak, mintha csak valami tragédiaíró próbálná könnyre fakasztani velük a közönséget:

Algír földjén heverve egy vitéz haldokolt,
Kit senki sem siratott, s női kéz sem ápolt,
Egy bajtárs állt csak mellette, míg vére lassan elfolyt,
S szánó tekintettel görnyedt, hogy meghallgassa, mit mond.
A haldokló szólott, társa kezéért nyúlva tétován:
„Én már sosem látom testvérem hön szeretett hazám:
messzi barátimnak vidd hírül, mit üzenek,
mert Bingenben születtem én, a zúgó Rajna mellett.” [2]

Míg e megindító szavak csordogáltak a masinából, a professzor több ingerült felkiáltást intézett a tölcsérbe. A vers végén visszahelyezte a hengert és a lenyomatot, és a szavakat ismét felhangzott a tölcsérből, immár közbevágásokkal, a következőképpen:

Algír földjén heverve egy vitéz haldokolt,
— — „Csend legyen már!” — — — „Zsák a fejedre!”
Kit senki sem siratott, s női kéz
— — — — — „Kímélj már meg minket!” — — — — —
sem ápolt
— — „Fogd be a szád!”
Egy bajtárs állt csak mellette, míg vére lassan
— — — „Ne boldogíts már itt minket!” — — — „Lépj már
elfolyt,
olajra!”
A haldokló szólott, társa kezéért nyúlva
— — — — — „Rendőrt! Rendőrt!” — — — — — „Ren-

tétován:

dőrt!”

„Én már sosem látom testvérem hõn szeretett

— — — „Dobják már ki!” — — — — — „Húzz már bőrt

hazám:

a fogadra!”

A hatás oly mértékben mulatságos volt, hogy azt képtelenség volna szavakba önteni. Még a professzor is, mint egy kisfiú, úgy hahotázott. Egyik alkalmazottja elmesélt egy történetet arról, hogyan csaltak törbe egy ismert lelkészt, aki kétségbe vonta a szerkezet képességeit, és érezhetően arra gyanakodott, hogy a professzor hasbeszélő. Ezért maga kívánt a tölcserbe beszélni, hogy meggyőződhessen róla, hogy a gépezet valóban rögzíti és vissza tudja adni a szavait. A hengerre egy már előzetesen felhasznált lenyomatot helyeztek. Az atya a Szentírásból adott elő egy idézetet, mire az legnagyobb megrökönyödésére a következőképp hangzott vissza:

„Aki felülről jött, feljebb való mindenkinél. („Kicsoda maga?”) Aki a földről való („Micsoda százalmas prédikáció!”), földi az, és földieket („Szélhámos!”) szól; aki a mennyből jött, feljebb való mindenkinél. És arról tesz bizonyosságot („Hangosabban, vén fajankó!”), amit látott és hallott; és az ő bizonyágtételét senki sem fogadja be („Eredj, vegyél leckét Beechertől!”).” [A Károli Gáspár fordítás felhasználásával. – *A ford.*]

E rendkívüli szerkezet lenyűgöző képességekkel bír, és csodás lehetőségeket rejt magában. Játékbabák és játékkutyák ezután gyermekdalokat szavalhatnak, és az ismert emberek viaszmasai eredeti hangjukon szólalhatnak meg. Egy kiváló szórakoztató előadóművész már megtette a kezdő lépéseket a londoni Madame Tussaud-hoz hasonló viaszmúzeum megalapításának ügyében, ahol az alakok egytől-egyig képesek lesznek megszólalni. Rögzíteni fogjuk a hangját és a beszédét annak az úriembernek, aki elképesztő ügyességgel képes utánozni Edwin Forrestet, majd az elkészült lenyomatot a nagy tragédiaíró viaszmasának mellkasában helyezzük el. A cél, hogy tökéletes másolatot készítsünk Mr. Forrest hangjáról és külső megjelenéséről.

„Adelina Patti elzengheti legédesebb áriáit, melyeket ezzel az eszközzel rögzíthetünk és hajszálpontosan visszaadhatunk” – mondja Edison úr. A lenyomatokat a sztereoszkopikus képekhez hasonlóan sokszorosíthatjuk, és több millió darabot adhatunk el azoknak, akik rendelkeznek ilyen masinával. Az emberek ezután, ha úgy tartja kedvük, esténként szalonjaikban üldögélve hajnalig hallgathatják Patti énekét. Hasonlóképpen, Levy kornettszólóinak lenyomatát is elkészíthetjük, melyet aztán milliós példányszámban sokszorosíthatunk, így Levy szólóit és Patti áriáit tízezer év múlva is olyan tökéletes minőségben élvezhetik, mintha a két művész maga adná elő őket. Ha Pius pápa utolsó áldását rögzítették volna a fonográffal, akkor a lenyomatot sokszorosíthatták volna, és a Földön élő összes igaz katolikus hallhatta volna a pápai áldást, az ő eredeti hangján és saját hanglejtésével. Egy vagyont lehetett volna keresni vele: a lenyomatokat 5 dolláros darabáron kínálhattuk volna.

Azok a templomok, melyeket nem vet fel a pénz – folytatta a professzor – ilyen masinákat helyezhetnének el pulpitusaik felett, és a megfelelő lenyomatok használatával akár Dr. Chapin, Dr. Bellows, Beecher vagy bármelyik nagy teológus elme saját hangján szólva magyarázhatná a Szentírást az embereknek vasárnaponként. Így a szegény templomok pénze megmaradna, és földönfutó papjaikra sem lenne többet szükség. És ez még nem minden. Egy európai férfi feltalált egy fényképezőgépet, mellyel pillanatfelvételeket képes készíteni. Képzeljük el, hogy a férfi lefotózza Dr. Chapint, másodpercenként egy képet készítve, amíg mi a fonográffal egy lenyomaton rögzítjük a prédikációt. Képileg, gesztusaiban és hangilag egyaránt tökéletesen vissza tudnánk adni a szónoklatot, így a hallgatóság egyszerre ámulhatna a beszélő hangjának hallatán és csodálhatná meg kiállítását.

„Komplett drámákat és operákat lehetne varázsolni akárki szalonjába”, folytatta Edison úr, izgatottságtól csillogó szemekkel. Az eszköz ezerféleképpen hasznosítható. Mondjuk, hogy megfizetek egy tehetséges szónokot, hogy olvassa fel a *Copperfield Dávidot* vagy bármilyen irodalmi művet. A masina rögzíti a szavait, és a *Copperfield Dávidról* készült lenyomattól több ezer példányt gyártunk le. Ezt követően mindenkinek lehetősége nyílik rá, hogy feltegye gépére a lenyomatokat, és az ágyból fekve hallgassa, ahogy a legnagyobb átéléssel és legkiválóbb hangsúlyozással olvassák fel neki a regényt. Beállíthatják, hogy gyorsan vagy lassan kívánják hallgatni a szöveget; kedvük szerint leállíthatják, majd visszatekerhetik egy tetszés szerinti fejezethez. A rezgéseknek hála, a falra rögzített masinával minden beszélgetést felvehetnénk, ami egy szobában végbemegy. Napvilágra hozhatnánk politikai titkokat és a Wall Street-i tőzsdések ügyeskedéseit, majd az egészet az ördögre kennénk. A kedves szülők az ágyban fekve hallgathatnák végig kislányuk és udvarlóiuk csöpögős udvarlását. Ha valaki imádja a bendzso hangját vagy a hegedűszót, a lenyomat egyik példányának megvételét követően kedve szerint hallgathatná Horace Westont vagy Mollenhauert. Vagy, ha úgy kívánja, megszerezheti Theodor Thomas zenekarának teljes zeneanyagát.

Tulajdonképpen – mondja Edison úr – a beszélő fonográf megjelenése könnyen jelentheti a hangírás végét is. Ha az embernek kedve tartja, bármikor felmondhat rá szövegeket, hogy aztán átadja egy írnoknak és lejegyeztesse azt. Az ügyvéd előadhatja érveit a bíróságon évekkel elhalálozása után is. A riporter vagy a szerkesztő akár az éjszaka közepén is lediktálhatja cikkét, melyet később a betűszedő a masina által diktált ütemhez igazítva ki tud szedni anélkül, hogy szükség lenne kéziratra. Nem győzöm hangsúlyozni, a lehetőségek száma korlátlan.”

Ekkor a professzor leült fonográfja mellé, és a „Kerge eb!” mondatot harsogta a tölcsérbe jó pár alkalommal, és azzal szórakoztatta magát, hogy visszafelé játszotta le. Aztán hátradőlt, és maghallgatta Archibald Holden megindító történetét harsány nevetések kíséretében. Majd azt kérdeztem tőle, hogy mikor dobják piacra a szerkezetet.

Két hónapon belül szeretnénk eladásra kínálni. A legkiválóbb szerkezetek ára körülbelül 100 dollár lesz, de a silányabbakhoz ennél olcsóbban is hozzá lehet majd jutni. A

lenyomatokat úgy árusítjuk, mint a kottákat, és minden szerkezeten le lehet őket majd játszani.

A fonográf forradalmi újítása a membránlemez alkalmazása például gőzsípokban, ami a gőzorgonához hasonló hangot hoz létre. A nyílt tengeren egymástól mérföldekre lévő hajók kapitányai tudnának kommunikálni és kronométereiket egyeztetni. A gőzsíp a hangot érthető beszéddé alakítaná. A mozdony gőzsípjába illesztett fém membránlemez segítségével a vonatokon a kalauz kellő hangerővel tudná ismertetni a következő állomás nevét, hogy azt nem csak az utasok, hanem két mérföldes körzetben bárki meghallja. A gőzüzemű tűzoltóautó parancsnoka a legnagyobb kavarodás közepette is tudná vezényelni brigádját. Egy készüléket a Jersey City Vasútállomás várótermében is fel lehetne szerelni utastájékoztató céljából: „Newark, Elizabeth, Rahway és Új-Brunswick felé az első, Philadelphia, Baltimore és Washington felé a második vágányról. Kérjük a jegyeket előkészíteni!”

„Vagy ami ennél is jobb – mondja a professzor -, miért ne tehetnék egy membránlemez a franciák által a Bedloe-szigetére tervezett Szabadság Istenasszony szájába, hogy igéje eljuthasson Manhattan minden lakójához? Sőt, tehetnék egyet a gőzorgonába is, hogy mérföldekre lehessen hallani a beszédét. Két éven belül a reklámszakmában fogják használni. Broadway és más utcák üzleteinek kirakatában frappáns mondatokkal csalogatja a vásárlókat: »Babbitt prémium szappan«, »New York Sun: két font«, »Brandreth tablettái«, »Longfellow versei«, »Borbély 10 centért«, és így tovább. Hajnalig sorolhatnám hasznosíthatóságát. Ha kell, sípol, ha kell, énekel. Egy férfi már jelezte is szándékát, hogy a taxiban az utasok panaszainak felvételére használná a fonográfot. Az Ansonia Óragyártó Társaság már rendelkezik is egy készülékkel, amely óránként bemondja az időt olyan hangerővel, hogy két háztömbnyire is lehet hallani. Ébresztőóráként is lehet használni. Ha valaki reggel időre akar ébredni, nincs más dolga, mint hogy felhúzza az ébresztőt, és a megadott időben a fonográf ébreszti: »Ébresztő! Öt óra! Álomszuszek! Miért nem kelsz már fel végre?!«”

A professzor aerofonnak nevezi a fonográfal felszerelt gőzsípot. Éppen a napokban készít egyet, hogy azt műhelye előtt elhelyezve akár két mérföldes távolságra is hallassa hangját. Ahogy mondja: „Az ohiói öreg Bill Allen ^[3] elbújhat emellett.”

Edison számos beszélő fonográfja Angliába is eljutott, ahol nagy feltűnést keltett. Edison úr elmondása szerint múlt pénteken kapott egy táviratot, amelyben 3000 fontot és a termék jogdíjából származó összeg felét ajánlották az eszköz angol forgalmazásáért.

„És hogyan jött az ötlet?”, kérdezte az író.

„Merő véletlen volt – így a Professzor -, éppen egy telefon kagylójába beszéltem, amikor a hangrezgések következtében az acéltű megszúrta az ujjamat. Úgy okoskodtam, hogy ha valahogy sikerülne rögzíteni a tű mozgását, később ugyanazon a felületen végigfuttatva meg kell hogy szólaljon. Feltételezésemet elsőként a távíró papírszalagján próbáltam ki, és úgy találtam, hogy a tű nyomokat vésett a papírba. A »Halló! Halló!« szavakat kiáltottam a kagylóba, majd miután újra végigfuttattam a tűt a papíron, halk »Halló! Halló!«-t hallottam. Megfogadtam, hogy kifejlesztek

egy olyan készüléket, amely pontosan fog működni, és kiadtam a segítőimnek a munkát. A felfedezésem hallatán kinevettek. 15 szivarban fogadtam Adamsszel [Adams éppen az asztalnál ült és hallgatta a párbeszédet – *a riporter*], hogy a masina kifogástalanul fog működni már az első alkalommal. Nyertem. Két dollárban fogadtam a férfival, aki a szerkezetet csinálta, és ezt is elnyertem. Ez lenne a történet. A találmány egy szempillantás alatt megszületett.”

Ezután Edison úr mély hangon a következőket üvöltötte a szerkezetbe:

Tizenkilenc évet töltöttem Bastille börtönében!

Robert Landry nevét véstem fel a falra.

Parlez vous Français? Si habla Espanol?

Sprechen sie Deutsch?

A szavakat a fonográf visszamondta, aztán az *Old Uncle Ned* dallama következett, melyet a professzor beleénekel.

Ebben a pillanatban az óra elütötte a hármat, mi pedig elindultunk a vonathoz. A professzor gyermeki mosollyal arcán tért vissza a készülékéhez. Elmenőben még hallottuk, amint ünnepélyesen kérdezi: „Milyen messze van New York és Albany, Albany és Syracuse, Syracuse és Buffalo, Buffalo és Cleveland, Cleveland és Columbus, Columbus és Cincinnati, Cincinnati és Louisville, Louisville és Nashville, Nashville és...”, és így tovább a végtelenségig, amíg aztán hallótávon kívül kerültünk.

Fordította Dinca Vilmos, Kovács Eszter és Ökrös Róbert

A fordítást ellenőrizte Füzi Izabella

[Forrás: The Speaking Phonograph. *Scientific American Supplement*, 1878. március 16., 1828. oldal
<http://www.phonozoic.net/n0010.htm>]

Jegyzetek

1. A mondókák és versek saját fordításaink, hacsak másképp nem jelöljük. [- *A ford.*]
2. Caroline E. Norton versének egy passzusa. Az angol eredetiben:
3. William Allen (1803-1879) demokrata szenátor és Ohio kormányzója volt. Többek között erős hangjáról volt híres. [- *A szerk.*]

© Apertúra, 2012. tavasz | www.apertura.hu

webcím: https://www.apertura.hu/2012/tavasz/a_beszelo_fonograf_1878/

